

MAGYAR HIDEGVÉRŰ LÓ

Védelmi státusz: védett őshonos mezőgazdasági állatfajta

TÖRTÉNETE

E lófajta magyarországi története meglehetősen sajátos, mert az állami irányítás akadályozta elterjedését, azonban a köztenyésztés ragaszkodott hozzá. Erre utal az is, hogy más lófajtákhoz mérten a törzskönyvi ellenőrzését csak későn, 1922-ben kezdték el. A köztenyésztés ragaszkodása a fajtához a könnyű kezelhetősége, nagy vonóereje, nyugodt vérmérséklete volt. Az állami tenyésztésszervezés, a katonai célra való korlátozott használhatósága miatt, útját állta. Végül a II. világháborút követően az állam a hidegvérű lótenyésztés háttérbe szorítása helyett 70 feletti hidegvérű mén importjával, az akkori heterogén állomány egységesítésébe kezdett. Hazánkban kialakult egy önálló típussal rendelkező populáció, amit 1953-ban magyar hidegvérű ló fajtaként államilag elismertté nyilvánítottak.

JELENTŐSÉGE

A mezőgazdasági és ipari szállítási munkákból kiszorulva létszámában lecsökkent, eredeti genetikai szerkezetében erősen szennyeződött.

GAZDASÁGI ÉRTÉKE

- Nyugodt vérmérsékletű fajta.
- Csikói gyors növekedési eréllyel bírnak.
- Jó gyarapodása miatt a húsrutermelésben jövedelem termelés szempontjából is szóba jöhet.
- Szaporasága jó, kiváló vehem- és csikónevelő képességgel rendelkezik.

DE AKIT Debreceni Tangazdaság és Tájkutató Intézet

H-4032 Debrecen, Böszörményi út 138.

+36-52-508-401 • E-mail: dtti@agr.unideb.hu

MAGYAR HIDEGVÉRŰ LÓ

TARTÁSA A DE AKIT DTTI-ben

- A génmegőrzési tevékenység bővítése során a magyar hidegvérű lóval a különlegesség megtalálására törekedtünk. 1000 tenyésztésben lévő kanca pedigréjét tanulmányoztuk és a leghosszabb szélső anyai ággal rendelkező kancák ivadéakai közül válogattunk, további szűrőként szerepeltetve a magyar hidegvérű genetikai szerkezetére jellemző származást. Három év intenzív szakmai képzése és kutatása során megtaláltuk azt a kancacsikót, amelyik a szélső anyai ágon 9 nemzedékre visszavezethető, a származásban legfeljebb 1/16 részarányban szerepel a magyar hidegvérűtől idegen ős. Ez a kanca már betöltötte a harmadik életévét. Együttműködve a Kaposvári Egyetem Vadgazdálkodási Tájéközponttal, több célpárosításból származó embriót mostak a kancából, ezek recipiensekbe kerültek beültetésre és a kanca három évesen úgy rendelkezik két választott korú csikóval, hogy az anyai szervezetet nem tettük ki a vehemhordásnak, majd az ivadék felnevelésének. Ezzel a génmegőrzés szabályai szerinti tenyésztéssel és biotechnológiai eljárással elértük, hogy a genetikai szempontból az ország legértékesebb hidegvérű kancája genetikai anyagának részét már ivadékainak átadhatta.
- Az ország hidegvérű loállománya genetikai szerkezetének áttanulmányozása és megismerése során ráakadtunk egy kihálás szélén lévő genealógiai vonalba tartozó kancacsikóra, amelyik a magyar hidegvérűtől idegen őst egyáltalán nem tartalmaz, és további előnye, hogy a szélső anyai ágon hét nemzedékig törzskönyvi ellenőrzésben tartott. Génmentés keretében a tanüzembe került, 2019-ben a két éves kort betöltötte, 2020. tavaszán átgondolt célpárosítással tenyésztésbe állítjuk.

DE AKIT Debreceni Tangazdaság és Tájkutató Intézet

H-4032 Debrecen, Böszörményi út 138.

+36-52-508-401 • E-mail: dtti@agr.unideb.hu

MAGYAR HIDEGVÉRŰ LÓ

Védelmi státusz: védett őshonos mezőgazdasági állatfajta

A MAGYAR HIDEGVÉRŰ LÓ SAJÁTÓSÁGAI

- Testalkat: nagy, robosztus.
- Izmoltság: igen jól izmolt, kiváló húsformákat mutat.
- Bőr, szőr: vastag bőr, durva és dús, hosszú szőr.
- Ízület: terjedelmes, burkolt.
- Fej: testtömeggel arányos, esetenként burkolt.
- Nyak: középhosszú.
- Hát: közepesen hosszú, széles, jól izmolt.
- Far: általában terjedelmes, barázdált.
- Szügy: széles, mély, jól izmolt.
- Mellkas: mély, jól izmolt.
- Láb: erőteljes, széles, területre hajlamos paták, lábhibák megjelennek a fajtában (az erőteljesen bokaszőrös egyedek nem kívánatosak).
- Méretei: marmagasság bottal mének esetében 153-165 cm, kancáknál 150-160 cm. Marmagasság szalaggal: méneknél 165-177 cm, kancák esetében 160-173 cm. Az övméret méneknél 200-215 cm, kancáknál 190-210 cm. Szárkörméret mének esetében 24-26 cm, kancáknál 23-24 cm.
- Szín: fekete, sok a pej színű egyed, kevesebb a szürke és a sárga, egyre ritkább a feketederes, alig található pejderes és sárgaderes.

DE AKIT Debreceni Tangazdaság és Tájkutató Intézet

H-4032 Debrecen, Böszörményi út 138.

+36-52-508-401 • E-mail: dtti@agr.unideb.hu

Fotó: Jancsó Rita

MAGYAR HIDEGVÉRŰ LÓ

FAJTÁVAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG A DE AKIT-ban

- A magyar hidegvérű ló génmegőrzésével és génmentésével a DE AKIT DTTI keretében folyó szakmai mélységű munkával sehol másutt nem foglalkoznak.
- A génmegőrzési feladaton túl elsődleges haszna ennek a két kancának a kismacsi telepen belüli takarmányszállítás, a telepi állatállomány igaerővel történő kiszolgálása.
- Közvetett haszna az oktatásban jelentkezik (mérnökképzés).
- A fajta egyébként a még fellelhető szállítási munkában, erdészeti faközéltésben, barkácsoló vadászatokban, a szabadidő hasznos eltöltésében (e vonatkozásban a fajta iránt keresleti piac mutatkozik) és nem elhanyagolható mértékben a húsarú termelésben jelentős.

DE AKIT Debreceni Tangazdaság és Tájkutató Intézet

H-4032 Debrecen, Böszörményi út 138.

+36-52-508-401 • E-mail: dtti@agr.unideb.hu